

परिशिष्टे

परिशिष्ट क्र. १

विभागाचे पत्र

B
Accredited By NAAC
(2009)

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA

PHONE : EPABX-2609000 GRAM : UNISHIVAJI

शिवजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - 416 004, महाराष्ट्र

दूरध्वनी (ईपीएबीएक्स) 2609000

ता. : युनिव्हर्सिटी फॅक्स : 0091-231-2691533 व 0091-231-2692333

Registrar's Office Fax - 0091-231-2692333

C.O.E. Office Fax - 0091-231-2690655

SU/PG/EDU/

Department of Education

Date :

To.

Dear Sir/Madam,

Shri/Smt. Patil. Supriya. Subhash is doing
his/her ~~Ph.D.~~ course during the year 2012-2013 in this department As a part of the
course ~~Ph.D.~~ he/she is required to undertake a research project and submit a thesis to the
University. As ~~he~~ /she has chosen the topic उच्च प्राथमिक अंतरावर्तीन
विद्यार्थ्यांच्या जिविवाधन विषयक अंतरावर्तीन पूर्वज्ञानासाठी दूत
आवृत्तीच्या शिक्षक कृतींच्या ज्ञानस्यनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास
for her thesis ~~he~~ /she has to collect the required data from your institute.

I shall be obliged if you co-operate with him/her and permit her to collect the
data. I assure you that the data collected will be kept confidential and used for the
purpose of research only.

Thanking you,

Yours faithfully,

Head
11/11/13
Head
Department of Education,
Shivaji University, Kolhapur

परिशिष्ट क्र. २
शाळांची प्रमाणपत्रे

	"स्वावलंबी शिक्षण देणं आमचं श्रेष्ठ" - कर्मवीर रयत शिक्षण संस्थेचे, लक्ष्मीबाई पाटील गर्ल्स हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर. जयसिंगपूर - ४१६१०१, ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर. संस्थापक - कर्मवीर भाकरराव पाटील (जी.सी.ए.) स्थापना : १३/०६/६०	फोन नं. (०२३२२) २२५५५३ शाळा क्र. २३.१३.०१२ ज्युनि. कॉलेज क्र. २३.१३.०६ जायक क्र. : १२०९३-१४ दिनांक : ०८/१२/२०१३
---	---	--

प्रति,

मा. विभागप्रमुख

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

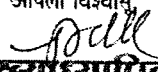
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपली विश्वासू,

मुख्याध्यापिका
 ल. पा. गर्ल्स हायस्कूल व
 ज्युनि. कॉलेज, जयसिंगपूर

स्थापना - १९६४

॥ श्री ॥ ॥ श्री सरस्वती प्रसन्न ॥

छ (०२३२२) २२७४८४

जयसिंगपूर शिक्षण प्रसारक मंडळ, जयसिंगपूर संचालित.

नवजीवन हायस्कूल ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

शा. मा. क्र. From June 1984/No./SSN/1084/7099/N/Sec./Ed./18-5-84 • S.S.C.I No 23-13-033 • H.S.C.I No 23-13-009

जा. नं. NHJC/

दिनांक: २२-१-१५

मा. विभागप्रमुख,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
मेहोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील
एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष
हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र
विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी जुने साधनान्या शिक्षक
कृतींचा स्तानरचनावादी दृष्टीकोनात अभ्यास या संशोधना-
विषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे.
त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळवे

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक,

नवजीवन हायस्कूल, जयसिंगपूर
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

संस्था : (02322) 244503

॥ ज्ञानं हेतु अमृत ॥

विद्यालय : (02322) 244866
मुख्याध्यापिका - 9422040237

शिक्षण प्रसारक मंडळ, कुरुंदवाडचे

सौ. विमलादेवी खंडेराव माने (रहितपूरकर)
कन्या माध्यमिक विद्यालय, कुरुंदवाड.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर - ४१६ १०६

शाळा माध्यता - क्र. माध्य. २/प्र. माध्यता/कोवि/६८५२-६० कोल्हापूर दि. २५-२-१९९९ शिक्षण उपासक, कोल्हापूर विभाग, कोल्हापूर
S. S. C. School Index No. 23.13.046 UDISEC - Code- 27 34 040 3415

जावक नं. ०४११

दिनांक :

110 JAN 20

प्रति,
मा. विभाग प्रमुख,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर यांना

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणा-या शिक्षक कृतीच्या ज्ञानरचनावेदी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोद्धन विषयाकरीता आवश्यक माहिती आमच्या विद्यालयातून गोळा केलेली आहे त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे.

आपली विश्वासू

(सौ. म्हैसकर एस.एस.)

मुख्याध्यापिका,

सौ. वि. खं. माने

कन्या माध्यमिक विद्यालय,
कुरुंदवाड, ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

स्थापना : १९२५ S. S. C. २३.१३.००२	॥ ज्ञानं देयं अमृतं ॥ शिक्षण प्रसारक मंडळ, कुरुंदवाडचे सीताबाई पटवर्धन हायस्कूल कुरुंदवाड. ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. पिन - ४१६ १०६	स्कूल आईन बॉक्स : २४४४४९ हायस्कूल : (०२३२२) २४४२५६ संस्था : २४४५०३ वे.प.क्र.एस.एच.आर. - १५ संकणक क्र. - ३१ N. C. C. Troop No. ३२३ T.A.N.No.KLPS ०५२१८८ जा. क्र. - ५२४-२०७३-५४ दि. - ११/११/१४
माध्य. शाळा मान्यता क्र. : एस-६३ (अ) शिक्षण विभाग पुणे दि.-०२/०६/१९५२ E-mail : kurundwad.spm@gmail.com		

प्रति,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग
 शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल. ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्व ज्ञानाशी दृवे साधणाऱ्या शिक्षककृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधन विद्यासाठी आवश्यक माहिती गोळा केली आहे. म्हणून हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,

 Head Master,
 S. P. HIGH-SCHOOL, KURUNDWAD
 Tal. Shirol, Dist. Kolhapur.

स्थापना : ५/७/१९९९

॥ श्री लक्ष्मी प्रसाद ॥

स्कूल इन्डिपेंडेंस नं. २३, १३, ०६१

स्वा. वि. दा. सावरकर शिक्षण संस्था इचलकरंजी, संचालित
दि न्यू हायस्कूल, यझाव.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. फोन. नं. : (२३२२२) २५२०५३

संस्थापक-अध्यक्ष : श्री. पुंडलिकराव कृ. जाधव (पाऊ) फोन : नि. : ९८२२३३३०५९

संदर्भ क्र. :

दिनांक : २५-१-१५

प्रति,

मा. विभागप्रमुख,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थिनी कु.पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलीत केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

बळावे,

आपला विश्वासू,

मुख्याध्यापक,

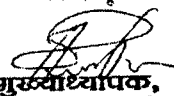
दि न्यू हायस्कूल, यझाव,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

जांबळी हायस्कूल	जांबळी हायस्कूल	राज्य नं. २२५२.३००८	इड नं. २३.२३.०३३
जांबळी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे			
			
जांबळी हायस्कूल जांबळी			
ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर			
चेअरमन : गणपतराव आप्पासाहेब पाटील फोन नं. २५२१८१-९४२३५८२२२०			
मुख्याध्यापक : श्री. औताडे रामचंद्र पांडुरंग (बी. ए. बी. पी एड) फोन नं. २७३०७६ २७३०५५			
ता. क. २०१३.२०१४	दिनांक : २५-१-१५		

माननीय विभागप्रमुख,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
यांना
महोदय

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिवेभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुषिमा सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणा या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती केली आहे. त्याबाबत हे पमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे

आपला विश्वसू

 मुख्याध्यापक,
 जांबळी हायस्कूल, जांबळी,
 ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

Email: highharoli@gmail.com

॥ सा दिया या दियुक्तये ॥

School Index No. 23.13.056

बाळासाहेब माने एज्युकेशन ट्रस्ट, रुकडी संचलित,
स्व. सोनाबाई बाळगोंडा पाटील विद्यालय, हरोली.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. फोन : (०२३२२) २३५९९०

संस्थापक : कै. खा. रा. शं. तथा बाळासाहेब माने

* अध्यक्ष *

मा. खा. श्रीमती निवेदिता सं. माने
 राष्ट्रीय महिला अध्यक्षा, राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष

* सेक्रेटरी *

मा. श्री. धैर्यशील सं. माने
 माजी उपअध्यक्ष व विद्यमान सदस्य, जि. प. कोल्हापूर

* मुख्याध्यापक *

श्री. धोतरे एम. व्ही.
 बी. एस्.टी. बी. एड.

जावक क्र.: २०६५

दिनांक : ११/११/२०१९

प्रति,
 मा. विभागप्रमुख,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
 शिवाजी विद्यापीठ,
 कोल्हापूर

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फील ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हीने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादाशी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक

स्व. सोनाबाई बाळगोंडा पाटील विद्यालय, हरोली

स्वायत्ता : १० जून १९९४

॥ बहुजन हिताय । बहुजन सुखाय ॥

शाळा नं.: २३.१३.०१७

छत्रपती शिवाजी शिक्षण मंडळ, कोल्हापूर संचालित,
दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

- मुख्याध्यापिका -

सौ. कल्पना राजाराम कदम

जी.रुपती., जी.रु.प.

- मानद सचिव -

श्री. बजरंग बोंडिराम संकपाळ

संभागाध्यक्ष : कल्पेपुळची शिक्षण सेवा संघ संघटनेचा, प्राधिकाप.
शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

- अध्यक्ष -

श्री. अनिलकुमार दिनकर चारव

अध्यक्ष : संलय पोली विद्यालय कोल्हापूर शिरोळ वार्ताळ
संभागाध्यक्ष : श्री दत्त शेंडकराजी सहा. सायबर कायदाशास्त्र वि., शिरोळ.
शिरोळ, जि. कोल्हापूर. फोन : (०१९२१२) २९९४३९जा. क्र. ९२७
२०१४

दिनांक : १०/०९/२०१४

मा. विभागपमुखमो,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग
 शिवाजी विद्यापीठ,
 कोल्हापूर.

प्रतिदय :

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिन. ची विद्यार्थ्यांनी कु. पाटील मुमिया
 मुभाष हिने 'उच्च पर्यायिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांचा पूर्वज्ञानाशी
 दुवे साधणा-या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावरील दृष्टीकोनातून अभ्यास' या मंडोशन विषयामाठी
 आवश्यक माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे पत्रागणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपली विश्वासू

Yarkadam
मुख्याध्यापिका

दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड,
 ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

स्थापना : जून १९७३

॥ न हि ज्ञानेन यद्वर्णं पवित्रमिह विद्यते ॥

शालेय क्रमांक 23.13.006

फोन नं. (02322) 290996

श्री दत्त एज्युकेशन सोसायटी नरसोबावाडीचे

SHR 11

श्री दत्त विद्यामंदिर (हायस्कूल), नरसोबावाडी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. पिन - ४१६ १०४

जायक क्र. 2093-98

दिनांक : १८/११/१४

सा. शिरोळशास्त्र अभिविभाग
शिरोळी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिरोळशास्त्र अभिविभाग तीक्ष्ण एम.फी.वर्गा
विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष यांनी जवळ प्राथमिक
स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या
पूर्वज्ञानाची छवि सादरणाऱ्या शिस्तक कृतीचा आभारचर्या-
वादी दृष्टिकोनातून भक्तांस या संशोधन विषयासाठी
आवश्यक माहिती गोळा केली आहे. त्यावरून हे
प्रमाणपत्र तैलित येत आहे.

मुख्याध्यापक

श्री दत्त विद्या मंदिर (हायस्कूल)

नरसोबावाडी, ता.शिरोळ

लाट एज्युकेशन सोसायटी लाटचे,

न्यू इंग्लिश स्कूल अँड ज्युनियर कॉलेज, लाट

शिरोळ, जि. कोल्हापूर फोन -02322-254040

Index No S.S.C.- 23.13.016 H.S.C.- 23.13.012

जा. नं. २०१३-१४

दि. ११/०१/२०१४

मा. शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल.ची विद्यार्थीनींकु. पाटील सुप्रिया सुभाष
हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानांशी द्रुवे
साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावाढी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधना करिता आवश्यक
असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपली विश्वासू,

मुख्याध्यापिका,
न्यू इंग्लिश स्कूल, लाट,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

श्री. लाल बहादूर शास्त्री शिक्षण संस्था, लुबनाळ संतलित,
लाल बहादूर माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद.
ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर पिन - ४१६१०५

Index No. (मध्यमिक) 23.13.024 - Index No. (उच्च माध्यमिक) J.23.13.008

शाळा मान्यता क्रमांक (मध्यमिक) :- NO.ED./SEC/Opening/WG.IV-2286, Education Department, Z.P. Kolhapur. Date :- 24 March 1989

शाळा मान्यता क्रमांक (उच्चमाध्यमिक) :- जा.ऊ.एच-१/नु.मा./१२.१३/शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, कोल्हापूर दिनांक :- २४/०३/१९९२

High School PRN:- 2313024s

Junior College PRN:- 2313008j

TAN NO. KLPL00450C

PAN NO. AABTKD199F

Email:- lbh.k.guland@gmail.com

जावक क्रमांक: /माध्य/२०१३.१४

दिनांक:-१५.०१.२०१४

प्रती,

मा.

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ,

कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल्. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने 'उच्च प्राथमिक स्तरवरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पुर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास' या संशोधन विषयासाठी माहिती संकलित केली आहे. त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,

मुख्याध्यापक
लालबहादूर माध्यमिक व उच्च
माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

सर्वोदय शिक्षण प्रसारक मंडळ, शिरोळचे,

दानोळी हायस्कूल, दानोळी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. पिन : ४१६१०१. फोन : (०२३२२)२३३१३५. स्कूल कोड नं. : २३.१३.०१०

जावक क्रमांक: २५५

दिनांक : २३-१-१५

माननीय विभाग प्रमुख,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणा-या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनात अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देणेत येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक,

दानोळी हायस्कूल, दानोळी.
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

स्थापना : २६ मार्च १९९९ ॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥ शिक्षणकोषांक/१२२३/स्थापना सं १९९४

के. गुरुलाल शिवाजी घाटगे जीवशास्त्र ट्रस्ट चिंचवाड.

भगवानराव घाटगे हायस्कूल, चिंचवाड.

ता. शिरवळ, जि. कोल्हापूर. फोन नं. (०२३२२) २४९२४७

शासन आदेश क्र-नमारा-१००२/(१९७/०२)/माशि-१ दि. २० मार्च २००२

शाळा सांकेतिक क्रमांक : २३.१३.०६५

अध्यक्ष
श्री. अरुणराव घाटगे (D.C.E.)

मुख्याध्यापक
श्री. जाधव एम्. एस्. (M.Sc., B.Ed.)

जावक क्र. १०३ / २०१३-१४
प्रति,

दिनांक: १५/०३/२०१४

माननीय विभागप्रमुख ,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग ,
शिवाजी विद्यापीठ , कोल्हापूर
महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे . त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे .

कळावे,

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक

भगवानराव घाटगे हायस्कूल, चिंचवाड
ता. शिरवळ जि. कोल्हापूर

स्थापना- १९६७ 	"स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे श्रेष्ठ" - कर्मवीर रघुत शिक्षण संस्थेचे, रमजानशेठ बाणदार विद्यालय, शिरढोण ता. शिरढोण, जि. कोल्हापूर पिन कोड : ४१६ १२१ E-mail : rbw, Shirdhon@rediffmail. Com संस्थापक : डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील डॉ. लीट.	ई. नं. २२ १३.०१५ पे युनिट नं. SMR-1 फॅक्स / फोन नं. ०२३२१-२५८१३५ जावक क्र. ५१७ दिनांक- १७/१२/०१५
--	--	---

मा. विभागाध्यक्ष,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
 शिनाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
 महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.
 ची विद्यार्थिनी कु. पाटील खुशिया खुशान हिने उच्च
 प्राथमिक वृत्तशतकीत विद्यार्थ्यांच्या अधिशास्त्र विषयक
 धर्कांच्या पूर्वज्ञानाची दुवे स्थापना-या शिक्षक कृतीचा
 ज्ञानवचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी
 आवश्यक ती माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत
 हे प्रमाण देण्यात येत आहे.
 कळवते.

आपला विश्वासू

गुरुजीराव पाटील,

रमजानशेठ बाणदार विद्यालय, शिरढोण
 ता. शिरढोण, जि. कोल्हापूर.

दिनांक : १७-१-१५

प्रति, विभागाध्यक्ष,

विभाग, दक्षिण कोण,

सिंधुगड, राज्याध्यक्ष,

मुंबई.

सर्वप्रथम शिक्षणवर्षाच्या अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थ्यांनी कु. म.टी.म. सुप्रिया
पुस्तक विभागाच्या पाठ्यक्रमक सहाय्यीक विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी जुवे
साधनाच्या विषयक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक
विषयक विषयक केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे,

अ.प.सी. विद्यालय,

मुख्याध्यापिका

सौ. रु. पां. मने (र.)

क.सा.वि., शिरोळ (कोल्हापूर)

स्कूल इण्डेक्स नं. २३.१३.०६६
स्वस्तिश्री जिनसेन ज्ञान प्रसारक मंडळ, नांदणी. संचालित,
न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर ४१६१४३

फोन नं. - ९२७१२१७८२७, ९०४९९०७६७८

जा.क्र.१२८/ न्यू.हा.शि./२०१३/१४

दि.११/०१/२०१४

प्रति,

मा. शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ,

कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल. ची विद्यार्थिनी कु. सुप्रिया सुभाष पाटील हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणाऱ्या शिक्षक कर्तीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता आवश्यक असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,

(Signature)

मुख्याध्यापक,
न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

कल्पवृक्ष चॅरिटेबल ट्रस्ट, जयसिंगपूर संचालित,

डॉ. डी. एस. बरगाले हायस्कूल, शिरदवाड.

ता. शिरोळ

जि. कोल्हापूर.

मा.क्र. - १७८/२०१३-१४,

दि. ८.०१.२०१४

प्रति,

सा,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवमती विद्यापीठ,

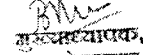
कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फील.ची विद्यार्थीनी क. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या शिक्षण विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतीचा ज्ञानगचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता आवश्यक असणारी माहिती संकलित केली आहे त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कल्पवृक्ष,

आपला विश्वासू,

मुख्यसहायक,

डॉ. डी. एस. बरगाले हायस्कूल, शिरदवाड,
ता. शि. शि. जि. कोल्हापूर.

र.न.एस.एस.एन 1027/2014 र.न.एस.एस.एन 1027/2014

** जेणे करून लोकां पवित्र मिळविणारे **

श्रीमती. आक्काताई आकाराम पाटील शि.प.मंडळाचे
श्रीम.ए.ए.पाटील हायस्कूल, कनवाड

ता.शिरोड. जि.कोल्हापूर.

Pay Unit N. 17 SSC. CODE 23.13.034

Ph.02322/268277 Email- akketai.petil@yahoo.com

जा.कनांक.

दिनांक. 10/01/2014

मा. शिक्षणशास्त्र भाषाविभागा,

शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र भाषाविभागातील एम.फि
वी विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च
प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक
घटकांच्या पूर्वनानाशी तुवे सादरणाऱ्या शिक्षक कृतींचे
ज्ञानरचनापाटी हणयीकोनातून अभ्यास'या संशोधना
फरिता आवश्यक असणाऱ्या माहिती संकलित केली
आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

फक्त,

आपला विश्वासू

M.Hajare
मुख्याध्यक्ष
श्रीमती ए. ए. पाटील हायस्कूल
कनवाड ता. शिरोड. जि. कोल्हापूर.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

सर्वोदय शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

हसूर हायस्कूल, हसूर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. ४१६ १०३

☎ (०२३२२) २६११३४

इडेक्स नं. २३-१३-०५१

जावक क्र. : ९२१ २०१३-२०१४

तारीख : १०/११/२०१४

प्रति,

मा. शिक्षणशास्त्र अधिविभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

यांचेकडे.

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम्.फिल.ची विद्यार्थीनी कु.पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणा-या शिक्षक कर्तीचा ज्ञानरवनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता आवश्यक असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे.

आपला विश्वासू.

मुख्याध्यापक

हसूर हायस्कूल, हसूर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

॥ नही ज्ञानेन सुदृशं पवित्रमिह विद्यते ॥

स्थापना : १९८२

श्री ज्ञानदीप शिक्षण संस्था, शिरटीचे,
शिरटी हायस्कूल, शिरटी.

मु. पो. शिरटी. ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर ☎ : (०२३२२) २६०२८८

प्रथम मान्यता क्र. : एस्-२/मान्यता/को.वि./१४३२०-२/दि. : २/७/१९८४

स्कूल इंडेक्स नं. : २३.१३.०३०

जावक क्र. :

दिनांक : 10 JAN 2014

प्रति,

मा. शिक्षणशास्त्र,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदय,

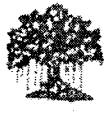
आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागील एम्. फिल. ची
विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणा-या
शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता
आवश्यक असणारी माहिती संकलीत केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र
देण्यात येत आहे.

कळावे

आपला विश्वासू

for Principal -
मुख्याध्यक्ष,

शिरटी हायस्कूल, शिरटी,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

 शाखा क्रमांक २३.१३.०४८	"स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ग्रीड" - कर्मवीर रघुल शिक्षण संस्थेचे न्यू इंग्लिश स्कूल, घालवाड. ता. शिराल, जि. कोल्हापूर. पिन : ४९६ ९०३. ☎ : (०२३२२) २५७५९६. शाखा संकेतांक : ०४ ०९२ ०३ Pay Unit No. : 439. Email ID : ghalwad.nessr@gmail.com ☎ संस्थापक : पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील (डी. लिट) ☎	 स्थापना दि. १९ जून १९९९
	जावक नं. : समझ	

दि. : ११ / ९ / २०१३

सा. विभागप्रमुख,
शिक्षणशास्त्र आधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र आधिविभागातील
एम्. फिल ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष
हिने उच्चप्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र
विषयक घटकांच्या पूर्वेजानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक
कृतींना ज्ञान रत्ननावाचे दृष्टीकोनातून अभ्यास या
संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे.
त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळोव

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक

न्यू इंग्लिश स्कूल, घालवाड.
ता. शिराल, जि. कोल्हापूर

दि न्यू एज्युकेशन सोसायटी, कोल्हापूर द्वारा संकलित

नांदणी हायस्कूल, नांदणी

(अर्कडेमिक, ग्रेटी, टेक्निकल)

ता. शिरोळ, जिल्हा कोल्हापूर ४१६ १०१. फोन (०२३२२) २३५३२३, २३५७२३

स्कूल इंडेक्स नं. २३.१३.००९ website : www.nskolhapur.com

जावक क्र. : २२२२२२

दिनांक : १०/०९/२०१४

मा.विभागप्रमुख,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थिनी कु.पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवनशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणा-या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे ही विनंती,

आपला विश्वासू,

मुख्याध्यापक

नांदणी हायस्कूल, नांद

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥
 नंदादीप शिक्षण प्रसारक मंडळ, नांदणी संवत्तित
ताराबाई आण्णासाहेब नरदे हायस्कूल, नांदणी.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर पिन- ५९११०२.

स्कूल इन्डेंक्स नं. २३.१३.०४६

जावक क्र.

दि. ११ / ०३ / २०१४

प्रति,

मा. विभाग प्रमुख

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची
 विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील
 विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी जुवे साधणाऱ्या
 शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी
 आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात
 येत आहे.

कबावे

(आपली विश्वासू,

Rde.

HEAD MISTRESS,
 Tarabai Annasaheb Narde High School,
 Nandani, Tal. Shirol, Dist. Kolhapur.

वि. नं. एम १२५१६ / (कोल्हापूर) दि. २३-१-१९९०

सालन क्र. : तारा/१०१९/६८२/मसि.१ दि. १-४-१९९१

ज्ञानदीप लाऊन घरोघरी । अज्ञान दारिद्र्य नष्ट करी ॥

विजयमिठ पाटील शिक्षण प्रसारक मंडळाचे,

न्यू इंग्लिश स्कूल

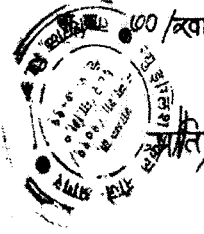
धरणप्रस्त वसाहत, मौजे आगर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

सांकेतांक क्र. : २३/१३/०६०

शाळा फोन नं. (०२३२२) २२१३५३

• मुख्याध्यापक मो. ९४२११०८६०८

१००/ब्रजगो/२०२३-२४

दिनांक: १६/०९/२०२४

भा. विभागप्रमुख,

शिक्षठाशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर.

महोदय,

आपल्या शिक्षठाशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने 'उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक दृष्टीकोनाच्या पूर्वज्ञानास द्युवे समाविष्टाच्या शिक्षक कृतीच्या ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अथवा संशोधनसंबंधित आवश्यक माहिती गोळा केली आहे. त्यास हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

आपला

मुख्याध्यापक,

न्यू इंग्लिश स्कूल, मौजे आगर

ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर

[नवी जन्म कृतं पवित्रं विद्या]

श्री शाहु शिक्षण प्रसारक मंडळ, शिरोळचे

स्थापना: जून १९८४

न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोळ

ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर ४१६१०३

शाळा सांकेतिक क्रमांक ४२३.१३.०३२

फोन नं. ९३७३४०५४४०

दि. ११/०१/२०१४

प्रति,

मा. विभागप्रमुख सौ,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम फिल
ची विद्यार्थिनी कु. पालील सुप्रिया सुभाष दिने
आमच्या विद्यालयानून 'उच्च प्राथमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी
दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टिकोना-
नून अभ्यास' या संशोधन विषयासंदर्भात आवश्यक
अपणारी माहिती दि. ११/०१/२०१४ रोजी संकल्पित केली
न्यासात हे प्रमाणपत्र देणेत येत आहे.

सापाळ प्रिन्सिपल

मुख्याध्यापक

न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोळ
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

स्थापना : १९४४

“स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ग्रीड” - कर्मवीर
स्वतंत्र शिक्षण संस्थेचे

**श्री पद्माराजे विद्यालय व
ज्युनिअर कॉलेज ऑफ
सायन्स, आर्ट्स, कॉमर्स व
व्यवसाय शिक्षण विभाग, शिरोळ**

ता. शिरोळ पिन कोड ४१६ १०३ जि. कोल्हापूर
मंस्थापक - पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील डी. लिट.

☎ (०२३२२) २३६४२३

S. S. C. २३.९३.००४

H. S. C. २३.९३.००९

वे.प.क्र.एस.एच.आर.-३

N. C. C. Troop No. 428

T.A.N.No.KLPS 056720

जा. क्र. -

दि. ११-१-१५

प्रति,
मा. विभागाप्रमुख सौ,
शिक्षणशास्त्र अखिलशाखा,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.
महोदया,

आपला शिक्षणशास्त्र अखिलशाखातील एम.फिल.
ची विद्यार्थिनी कु. पाहीन सुप्रिया शुभास हिने 'हरव
प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांसाठी जन्मिताले विषयक
छात्रांच्या पूर्वज्ञानावरून साधनाच्या शिक्षककृतींचा
आत्मस्मृतीवादी दृष्टीकोनातून 'अठराव्या' या संशोधन
तित्वासंदर्भात आवश्यक असावारी माहिती आपल्या
विद्यालयातून संकलित केली आहे. त्यावरून हे
प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कठपुतळ

आपला विश्वासू,

मुख्याध्यापक

श्री पद्माराजे विद्यालय शिरोळ
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

स्थापना १ मे १९६७

॥ तमसो मा ज्योतिर्गमय ॥

फोन नं. (०२३२२) २३६२४१

श्री दत्त शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

जनता हायस्कूल व ज्युनि. कॉलेज, शिरोळ.

(आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स)

ता. शिरोळ - ४१६ १०३, जि. कोल्हापूर

JANATA HIGH SCHOOL & JUNIOR COLLEGE, SHIROL.

हा. इ. नं. - २३.१३.०२१

Tal. Shirol 416103, Dist. Kolhapur.

ज्यु. इ. नं. - २३.१३.०१०

जा. क्र. :

१५६/१३

दिनांक : १६/१/२०१४

मा. विभागाध्यक्ष,

शिरोळ हायस्कूल अँड ज्युनि. कॉलेज

शिवाजी विस्तारपीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपला शिरोळ हायस्कूल अँड ज्युनि. कॉलेज हा एक
नवी विद्यार्थीनी कु पाठीत सुविधा सुभाष तिके उत्त.
प्राथमिक स्तरावरील शिरोळ हायस्कूल विषयक घटकांच्या पूर्वान.
द्वारे स्थापनाच्या शिरोळ हायस्कूल नामस्वरुपाकामी दृष्टीकें,
तून अस्माक या संस्थेच्या नावाची आवृत्ती ही मारी.
उपेक्षा केली आहे. त्या दृष्टी हे स्थापना देण्या
योग्य आहे असे.

आपला विश्वासू,

मुख्याध्यापक
जनता हायस्कूल, शिरोळ

	"स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे प्रीत" - कर्मवीर रयत शिक्षण संस्थेचे श्री कलेश्वर हायस्कूल, टाकवडे. पिन : ४१६ १२१, ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर. E-mail : kh.takawade@rediffmail.com	एस. एस. सी. स्कूल इंडेक्स नं. २३-१३-०१३ पे युनिट नं. SHR/1
	स्थापना - १९६४ * संस्थापक : पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील (बी.लिट) *	☎ : (०२३२२) २६४०८३

जावक क्र. २२२४

दिनांक : २० / १ / २०१४

प्रति,

मा. विभाग प्रमुख,

शिक्षण शास्त्र अधिविभाग

शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर.

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. एड. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांचे जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावरील दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयक आवश्यक ती माहिती संकळित केली आहे.

त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देणाने येत आहे.

कळाय

आफला विस्वास

मुख्याध्यापक

श्री कलेश्वर हायस्कूल, टाकवडे.
 ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

परिशिष्ट क्र. ३

पडताळा सूची

सूचना : १. पूर्वज्ञानाचा दुवा नवीन माहितीशी जोडण्यासाठी खाली काही कृतींची यादी दिलेली आहे त्यापैकी तुम्ही वापरत असलेल्या कृतीसमोर () अशी खूण करा.
२. या व्यतिरिक्त इतर काही कृती वापरत असल्यास त्याची नोंद करावी.

घटक : मृदा

अ. नं.	शिक्षक कृती	संकल्पना							
		पोषण	पुनरुज्जीवन	अपक्षीणन नै. साधन संपत्ती	मातीचा पोत	वनस्पती जन्य कार्बनी पदार्थ	प्राणीजन्य कार्बनी पदार्थ	मातीची धूप	मुद्रा परीक्षण
१. अ)	अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)								
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे								
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे								
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे								
	४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे								
	ब) दवियुग्मन विचार (Think pair share)								
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे								
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे								
	३) दवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे								
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे								
	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे								

[illegible]

घटक : शेती

अ. नं.	शिक्षक कृती	संकल्पना					
		बीजप्रसार	अनुकूल परिस्थिती	तेलबिया	औषधी वनस्पती	इंधन शेती	अपारंपरिक ऊर्जास्रोत
१.	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
	४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
	ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
	३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
	क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
	१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
	२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
	३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
	४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
	५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील						

[illegible]

५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					
ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)					
१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे					
२) सर्वेक्षणावर सूचना सांगणे					
३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे					
४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.					
इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)					
१) घटकाची प्रस्तावना करणे					
२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)					
३) विषयाची ओळख करणे					
४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे					
५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे					
६) The flow of ideas shouted out should the come quickly					

परिशिष्ट क्र. ४

निरीक्षण तक्ता

घटक : मृदा

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
१.	पोषण	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
२.	पुनरुज्जीवन	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
३.	अपक्षीणन	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
४.	नै. साधनसंपत्ती	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युगमन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युगमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सूचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनाग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरील लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरील लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
५.	मातीचा पोत	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
६.	वनस्पतीजन्य कार्बनी पदार्थ	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
७.	प्राणीजन्य	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
	कार्बनी पदार्थ	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरील लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरील लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
८.	मातीची धूप	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
९.	मृदा परीक्षण	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						

निरीक्षण तक्ता
घटक : शेती

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
१.	बीजप्रसार	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युगमन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युगमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सूचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाऱ्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
२.	अनुकूल	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
	परिस्थिती	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युगमन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युगमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
३.	तेलबिया	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युगमन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युगमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
४.	औषधी वनस्पती	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युगमन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युगमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
५.	इंधन शेती	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्रवियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्रवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
६.	अपारंपरिक ऊर्जास्त्रोत	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाऱ्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद I. या स्तंभामध्ये करणे						
७.	पुनरुत्पादन	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
८.	आंतरमशागत	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सूचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						

निरीक्षण तक्ता
घटक : पशुसंगोपन

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
१.	पशुसंगोपन	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
२.	बायोगॅस	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
३.	दुभते जनावर	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्रवियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्रवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
४.	रोग	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्त्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
५.	संकर	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्विव्युत्पन्न विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्विव्युत्पन्न विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						
६.	जोडधंदा	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						
		ई) KWL Chart (know-want to know – learned)						
		१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन स्तंभ तयार करणे.						
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
		४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						

परिशिष्ट क्र. ५

माध्यमिक शाळांची यादी

अ.नं.	शाळेचे नाव
१.	श्री पद्माराजे विद्यालय, शिरोळ
२.	जनता हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, कोल्हापूर
३.	सौ. रु. पा. माने (रहिमतपूरकर) कन्या शाळा, शिरोळ
४.	न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोळ
५.	न्यू इंग्लिश स्कूल, धरणग्रस्त वसाहत, मौजे आगर
६.	ताराबाई आण्णासाहेब नरदे हायस्कूल, नांदणी
७.	नांदणी हायस्कूल, नांदणी
८.	न्यू इंग्लिश स्कूल, घालवाड
९.	शिरटी हायस्कूल, शिरटी
१०.	हसूर हायस्कूल, हसूर
११.	श्रीमती ए. ए. पाटील हायस्कूल, कनवाड
१२.	डॉ. डी. एस. बरगाले हायस्कूल, शिरदवाड
१३.	न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी
१४.	रमजान शेठ बाणदार विद्यालय, शिरढोण
१५.	श्री. कल्लेश्वर हायस्कूल, टाकवडे
१६.	भगवानराव घाटगे हायस्कूल, चिंचवाड
१७.	दानोळी हायस्कूल, दानोळी
१८.	लालबहादूर माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद
१९.	न्यू इंग्लिश स्कूल अँड ज्युनिअर कॉलेज, अ. लाट
२०.	दत्त विद्या मंदिर (हायस्कूल), नरसोबावाडी
२१.	दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड
२२.	स्व. सोनाबाई बाळगोंडा पाटील विद्यालय, हरोली.
२३.	जांभळी हायस्कूल, जांभळी
२४.	न्यू हायस्कूल, यड्राव
२५.	सीताबाई पटवर्धन हायस्कूल, कुरुंदवाड
२६.	सौ. विमलादेवी खंडेराव माने कन्या माध्यमिक विद्यालय, कुरुंदवाड
२७.	साने गुरुजी शिक्षणसंस्था, कुरुंदवाड
२८.	नवजीवन हायस्कूल ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर
२९.	लक्ष्मीबाई पाटील गर्ल्स हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर.

परिशिष्ट क्र. ६

तज्ज्ञांची यादी

अ.नं.	तज्ज्ञांची नावे	शैक्षणिक पात्रता
१.	श्री. कदम ए. डी.	बी.एस्सी., बी.एड्.
२.	श्री. तेली डी. आर.	बी.एस्सी., बी.एड्.
३.	श्री. पाटील एस. एस.	बी.एस्सी., बी.एड्.
४.	सौ. मधाळे पी. आर.	एम.एस्सी., बी.एड्.
५.	सौ. कांबळे व्ही. पी.	बी.एस्सी., बी.एड्.
६.	सौ. शेटी यु. एस.	बी.एस्सी., बी.एड्.
७.	सौ. कुंभार एस. एस.	बी.एस्सी., बी.एड्.
८.	श्रीमती जंगम ए. डी.	बी.एस्सी., बी.एड्.
९.	श्री. पाटील एस. जे.	बी.एस्सी., बी.एड्.
१०.	श्री. पाटील एस. व्ही.	एम.एस्सी., बी.एड्.

परिशिष्ट क्र ७

शिक्षकांची यादी

अ.नं.	शिक्षकाचे नांव	अ.नं.	शिक्षकाचे नांव
१.	श्रीमती जंगम ए. डी.	४१.	सौ. नागावे जी. एम.
२.	श्रीमती पाटील एस. व्ही.	४२.	श्री. कर्वे एस. डी.
३.	श्री. डी. जी. गावडे	४३.	सौ. जाधव एस. एस.
४.	श्री. पवार ए. जे.	४४.	श्री. दत्तवाडकर एम. बी.
५.	श्री. पोतदार एन. आर.	४५.	श्री. माने एस. एस.
६.	श्री. घसटे जे. डी.	४६.	श्री. पाटील एस. एस.
७.	श्री.शिंदे बी. व्ही.	४७.	श्री. गावडे ए. एस.
८.	सौ. कुंभार एस. एस.	४८.	श्रीमती म्हेत्रे एस. एम.
९.	सौ. जगदाळे आर. आर.	४९.	श्री. कुलकर्णी एस. पी.
१०.	श्री माने एच. आर.	५०.	सौ. पाटील एस. एस.
११.	श्री. जोशी एस. डी.	५१.	श्री. आर्दशे के. ए.
१२.	श्री. तडवी सी आर.	५२.	श्री. पाटील एम. जे.
१३.	श्री. हळिंगडे एस. डी.	५३.	सौ. पाटील एस. डी.
१४.	श्री. एडके एस. एच.	५४.	श्री. पवार एस. डी.
१५.	श्री. धोतरे एम. व्ही.	५५.	श्री. कावडे आर. डी.
१६.	श्री. रोडे एस. ए.	५६.	श्री. कोले एस. एस.
१७.	श्री. उपाध्ये बी. बी.	५७.	श्री. परीट ए. आर.
१८.	श्री. प्रधाने एन. बी.	५८.	श्री. तांबोळी ए. जी.
१९.	श्री. देशमुख डी. बी.	५९.	सौ. पाटील एस. एस.
२०.	श्री. पाटील एस. एस.	६०.	श्री. पाटील डी. बी.
२१.	श्री. पाटील पी. व्ही.	६१.	श्री. माने ए. एस.
२२.	सौ. कांबळे व्ही. पी.	६२.	श्री. जाधव व्ही. के.
२३.	सौ. मधाळे पी. आर.	६३.	श्री. माणगावे बी. बी.
२४.	श्री. कदम ए. डी.	६४.	श्री. माळी के. डी.
२५.	श्रीमती मगदूम पी.ए.	६५.	श्री. पाटील एस. एस.
२६.	श्री. पाटील बी. जी.	६६.	सौ. यादव एस. जी.
२७.	सौ. पटवर्धन एस. एस.	६७.	सौ. कदम एस. ए.
२८.	श्री. ननवरे एच. आर.	६८.	श्री. गंगधर पी. आर.
२९.	श्री. पाटील पी. डी.	६९.	श्री. डांगरे जे. डी.
३०.	श्री. तडवी आर. बी.	७०.	श्री. शहापुरे एस. ए.

अ.नं.	शिक्षकाचे नांव	अ.नं.	शिक्षकाचे नांव
३१.	श्री. खवाटे ए. ओ.	७१.	श्री. तेली डी. आर.
३२.	श्री. मगदूम जी. बी.	७२.	श्री. पाटील एस. जे.
३३.	श्री. कुंभार वाय. जी.	७३.	श्री. पाटील आर. वाय.
३४.	श्री. पवार एस. एस.	७४.	श्री. पाटील बी. पी.
३५.	सौ. शेड्टी यु. एस.	७५.	सौ. शिंदे एस. पी.
३६.	श्री. उपाध्ये पी.बी.	७६.	श्री. मोहिते एस. एन.
३७.	सौ. सुतार एस. एम.	७७.	श्री. जाधव जे. डी.
३८.	श्री. पाटील पी.एस.	७८.	श्री. महाडिक व्ही. एम.
३९.	श्री. तारदाळे आर. डी.	७९.	सौ. ढेरे यु. ए.
४०.	सौ. पाटील एस. एस.	८०.	श्री. चंदोबा आर. एन.

370

PAT

T16814